

Hooglandse Nieuwe

informatieblad voor alle geïnteresseerden
rondom de Hooglandse Vieringen van de
Leidse Studenten Ekklesia

zestiende jaargang, nr. 1
februari 2020
€ 2 (gratis voor leden)

vieren

Rapenburg 100
2311 GA Leiden
071-5134 558

info@ekklesialeiden.nl
www.ekklesialeiden.nl
www.rapenburg100.nl

Hooglandse Nieuwe is het blad voor alle geïnteresseerden rondom de Hooglandse Vieringen van de Leidse Studenten Ekklesia. Het verschijnt zesmaal per jaar.

Redactie Arie de Kluijver, Jasper Radder, Wim Schouten, Jan Slotboom, Myranda Wilbrink, Paulien van Yperen

Opmaak Myranda Wilbrink

Drukwerk Sylvia van Hoven

Hooglandse Nieuwe downloaden via:
vereniging.ekklesialeiden.nl/publicaties/

Postabonnement € 20 per jaar
Nieuwe abonnees opgeven bij het secretariaat:
info@ekklesialeiden.nl

Kopij voor het nummer van 5 april 2020 met het thema 'gedenken' uiterlijk op zondag 22 maart 2020 insturen naar: hn@ekklesialeiden.nl

PASTORES

Christiane van den Berg-Seiffert
participantenpastor, 071-512 5137
christiane.vandenbergh@ekklesialeiden.nl

Rob van Waarde, studentenpastor (PKN)
06-4193 5997, rob@rapenburg100.nl

Walther Burgering, studentenpastor (RK), 06-2956 2865, walther@rapenburg100.nl

STUDENTENRAADSVROUW (HUM.)

Jeannette Bakker
jeannette@rapenburg100.nl

VERENIGING LSE

Zie: www.ekklesialeiden.nl

Dagelijks bestuur:

- *Ronald Meester*, voorzitter@ekklesialeiden.nl

- *Sytske Visscher*,
secretaris@ekklesialeiden.nl

- *Flip van Hoven*,
penningmeester@ekklesialeiden.nl

REKENINGNUMMERS

Vereniging LSE: NL66 INGB 0004 8198 29

- voor alle vrijwillige bijdragen

- voor lidmaatschap: € 25 (studenten € 12,50) per jaar

Stichting rk Vrienden van het Leidse Studenten

Pastoraat: NL52 INGB 0000 6152 28

Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening LSE:

NL42 INGB 0003 3133 66 voor alle
diaconale giften

Deze rechtspersonen zijn erkend door de fiscus.
Uw giften zijn aftrekbaar.

In dit nummer over Vieren:

- 3 Redactioneel
Wim Schouten
- 4 Het verband tussen vieren in de kerk en synagoge
Jan Delhaas
- 6 Homo celebrabns: de mens als burger van twee werelden
Wouter Belier
- 8 De verbinding vieren
Monique van der Gaag
- 9 Vieren? Vieren?
Rob van den Boom
- 10 Regenboogviering, lezing
Christine Carrington
- 11 Regenboogviering, Amy's song
Matt Simons
- 12 Regenboogviering, overweging
Jan Berkvens
- 13 Soepstengels zingen niet
Arie de Kluijver

en verder ...

14 LSE-NIEUWS

- Vier(ing)en in de Hooglandse kerk (Marga Bakker)

15 - Overzicht Hooglandse Vieringen

- Bij de vieringen (Cor van Bree)

16 - Van het bestuur (Sytske Visscher)

16 HOOGSTPERSOONLIJK

- In memoriam Jet Verhaar - Schoneveld

17 ACTIEF EN INFORMATIEF

- Interview met Radwan Modrek en Samah Abdulaouf
(door Rob van den Boom)

18 - Informatie uitgangscollecten

- Bedankbrief vanuit Sentani-Jayapura (Nico Dister)

- Wie de jeugd heeft ...

(Annette van den Boom-Melman en Jan Halin)

19 - Aswoensdagviering met voorafgaand een maaltijd

- Geen zee te hoog (Vertelpodium)

- Zing ik steeds op andere wijze..

(een samenzijn rondom de vleugel)

20 - Feddema actueel

- Thema volgend nummer

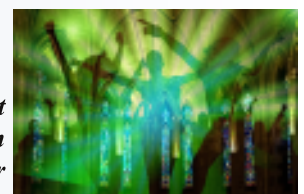
- Oproep

21 - Samen met elkaar (Rinny Kooi)

- Wie wordt in 2020 vijftig jaar? (oproep)

- Concert, koor o.l.v. Antoine Oomen

Ontwerp voorplaat
Thema Vieren
Arie de Kluijver

Redactioneel

Wim Schouten

Abraham zien is altijd een bijzondere gebeurtenis. Het wordt helemaal bijzonder wanneer het je overkomt als in de joods-christelijke traditie gewortelde levensbeschouwelijke beweging. Dan vier je feest. Volgens Wouter Belier kan je gewoon niet anders. Ook als gemeenschap maakt zo'n markant moment in de tijd je bewust van het feit dat we een verleden, een heden en een toekomst hebben. Maar ook dat we een tijdelijk stukje op een oneindige tijdlijn zijn. Vieren heeft dus te maken met verleden, heden en toekomst, maar ook met tijdelijkheid, vergankelijkheid. Het maakt het besef van tijdelijkheid dragelijk. Toen Maria Magdalena dat potje kostbare olie over het hoofd van Jezus kieperde, was dat voor de leerlingen een vorm van verspilling. Net zoals Rob van der Boom zich in dit blad afvraagt of wij als Ekklesia niet een te groot deel van ons budget aan vieringen uitgeven terwijl er nog zo veel andere belangrijke goede dingen mee te doen zijn. Maria Magdalena maakte echter met haar potje olie het leven dragelijk door er, zoals Jezus uitlegde, de dood bespreekbaar mee te maken. Met vieren leven we, zoals Wouter Belier schrijft, de vraag naar de zin van het leven. Een vraag waar we mee moeten leven omdat we hem niet kunnen beantwoorden. Daar moet je zo nu en dan een potje olie voor kunnen omkieperen! Dat is, zoals Sytske Visscher namens het bestuur schrijft, het komend jaar ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de Ekklesia

ook de bedoeling. Een jubileumviering als die van de Leidse Ekklesia heeft, zoals het een echte viering betaamt vier elementen in zich. Er wordt teruggekeken naar het verleden, er wordt rondgekeken in het heden, er wordt uitgekeken naar de toekomst en er wordt geleefd met de vergankelijkheid van dat alles. Los van deze speciale gebeurtenis hebben we als Ekklesia elke zondag een bijeenkomst die we "viering" noemen. Over hoe die vieringen tot stand komen, schrijft namens het kernteam vieringen Marga Bakker. Volgens Jan Delhaas is het woord "viering" op z'n plaats omdat we op zondag het verleden heden laten worden met het oog op de toekomst. Aan de hand van verhalen uit de joods-christelijke traditie vieren we de geschiedenis van God met de mensen. We willen horen en laten horen wat ons inspireert. Daarbij wil Jan Delhaas de bijbel zien als een feest van verscheidenheid, bevrijd van het toezicht van religieuze autoriteiten. Een woord dat ruimte schept. Vieren heeft, in de zin van laten vieren niet voor niets ook de betekenis van bevrijden, ruimte geven. Ruimte om te zijn zoals God je geschapen heeft zoals ook in de teksten van onze regenboogviering van 2 februari, die u in dit nummer nog eens kunt nalezen, tot uitdrukking komt. Zo betoogt Christine dat juist degenen die afwijken van wat gebruikelijk is, de wereld verder brengen. We vieren tijdens onze diensten in alle verscheidenheid de geschiedenis die

gebeurt van de verbintenis van God met de mensen. Maar, vrij naar Harry Kuitert, kunnen we zeggen dat alle verbinding met boven via beneden gaat. Zo nieuw is dat overigens niet. "Ubi caritas et amor, Deus ibi est" zingen we niet voor niets regelmatig. Het is dan ook niet vreemd dat Monique van der Gaag onze vieringen ervaart als een feest van verbondenheid, van je thuis voelen. Haar bijdrage houdt echter ook een waarschuwing in: naast de warme weelde binnen moeten we beseffen dat er ook buiten mensen aan de deur van onze kerk, onze gemeenschap, ons verbond rammelen. Rob van den Boom heeft een punt wanneer hij daar aandacht voor vraagt. Houden we daar rekening mee, dan zetten we tijdens onze vieringen de deur van verleden en heden open naar de toekomst. Dan hebben we iets te vieren.

Het verband tussen vieren in kerk en synagoge

Jan Delhaas

In de Ekklesia Leiden hebben we ons het afgelopen najaar (2019) de joodse najaarsfeesten in herinnering gebracht: Joods Nieuwjaar (Rosj ha-sjana), Grote Verzoendag (Jom Kipoer), Loofhuttenfeest (Soekot) en als afsluiting Vreugde van de Wet (Simchat Tora), waarop zowel het einde als het begin van de Tora, de vijf boeken van Mozes gelezen worden. Aanvankelijke bezwaren en aarzelingen in het Team Vieringen werden met succes overwonnen door op een respectvolle manier om te gaan met het 'eigene' van de synagoge.

maakt van het joodse. Met onmiddellijk gevolg dat ook Pinksteren (pentekoste: de 50e) letterlijk en figuurlijk in de lucht kwam te hangen. Niet voor de kerk overigens, want die viert met Pinksteren haar begin. De verbinding van Pinksteren met de uitstorting van de heilige Geest suggereert iets totaal nieuws, alsof de Geest van de Heilige niet al van in den Beginne een rol speelt in de verhalen van God en mensen in het Eerste Testament. Jezus verbindt zijn 'exodus' nadrukkelijk met de bevrijding van de Hebreeuwse slaven uit de Egyptische

baant de weg naar de Sinaï: de plek waar de Tien Woorden (minder goed: Geboden) werden ontvangen, niet alleen voor Israël, maar als een verbond, een afspraak tussen de Eeuwige en alle mensen. Dat benadrukken in ieder geval de rabbijnen als ze zeggen, dat die samenvatting van de Tora in tien uitgewerkte grondregels voor alle mensen is gemaakt. En nog verder samengevat, nl. in één zin: 'Wat jou onaangenaam is, doe dat je naaste niet aan: de rest is commentaar; ga heen en leer'. Wat het christelijke en joodse Pinksterfeest (bij hen heet dit feest

Vreugde van de Wet (Simchat Tora)

We proberen in de komende jaren die gedachtenis aan de joodse najaarsfeesten vast te houden. Ze staan er vanaf nu gekleurd op in het Overzicht van Vieringen dat het Team Vieringen hanteert voor de Hooglandse Vieringen.

Maar er is meer. Als eindpunt van een heilloze ontwikkeling in de vroege kerk is het christelijke Paasfeest losge-

Joods Nieuwjaar (Rosj ha-sjana)

slavernij. Hij vraagt zijn joodse vrienden om, als zij het volgende jaar weer Pesach vieren, ook aan hem te denken bij het delen van de matses (het joodse haastbrood) en het drinken van de wijn (van de vreugde van de bevrijding). In Johannes' beschrijving van de opstanding van Jezus hoor je het Hooglied doorklinken. Dat kleine boekje onmiskenbaar erotische poëzie, toegepast op de verhouding van de Eeuwige met zijn volk, krijgt elk jaar met Pesach zijn plek in de synagogale liturgieviering. Reden genoeg om in de christelijke liturgieviering van Pasen dit boekje mee te laten klinken. Vrijheid zonder regels leidt tot chaos en anarchie. In de taal van het Jodendom: de bevrijding uit Egypte

Sjavoeot: Wekenfeest) verbindt is die geest, met een hedendaags woord: die spiritualiteit. Jezus was geheel vervuld van die Geest, die in zijn optiek alle mensen moest vervullen. Een staaltje daarvan vertelt Lukas in zijn boek Handelingen, dat altijd op Pinksteren in de kerken wordt gelezen. In de synagoge wordt tijdens het Wekenfeest ook het boekje Ruth gelezen: een vrouw uit de volkeren stapt binnen in deze spiritualiteit. Een bevestiging dat in de verhalen over Israël voortdurend de wereld in beeld is, alle aardebewoners. Ruimte maken voor dit boekje in de liturgieviering maakt de verbinding met de synagoge helder. Ook dat is een vorm van oecumene.

De aarzelingen, die we aanvankelijk in het Team Vieringen van de Ekklesia Leiden in aanloop naar de serie over de Joodse feesten in het vorige najaar voelden kunnen ook na de ervaring met de serie omgezet worden naar een vrijmoedigere houding als we bedenken, dat de christelijke liturgieviering ondenkbaar en onverklaarbaar is zonder Israëls liturgisch erfgoed.

Vieren: het woord

Als het woord vieren in gesprekken tussen mensen valt, dan wordt meestal bedoeld op iets feestelijks. We zullen het niet zo gauw in verband brengen met iets vervelends, ellende, ziekte, dood. Ik probeer daarom terug te gaan naar de bron van dat woord 'vieren' als woord voor wat we doen als we op de zondagmorgen samenkomen.

Kenmerkend voor de joodse en christelijke feesten, die ik hierboven noemde, is dat gebeurtenissen uit het verleden als het ware binnen een liturgische context actueel worden gemaakt. Het verleden wordt heden met het oog op de toekomst. Dat verleden slaat op de geschiedenis van God met de mensen, met Israël als pars pro toto onder het vergrootglas. Op een bijzondere manier verteld in verhalen en poëzie. Die move naar het verleden in liturgisch verband heeft een speciaal woord gekregen: gedenken. Een beetje een plechtig woord. Als er iemand is overleden en er wordt een bijeenkomst georganiseerd dan hoor je van een gedachtenisviering. Er worden mensen, die niet meer onder ons zijn in herinnering gebracht. En als iemand zijn verjaardag viert dan mag je hopen, dat er ook ruimte is om stil te staan bij het verleden, de omstandigheden van de geboorte, de situatie waarin de samenleving zich bevond, de rol van de ouders etc.

Precies dat is wat we doen als op we zondag samenkomen: de geschiedenis van God met de mensen in herinnering brengen. Daar gebruikt de Hebreeuwse bijbel het woord 'zakar' voor. Dat woord heeft met zijn afleidingen, synoniemen en equivalenten een scala aan betekenissen: denken aan iets of iemand uit het verleden; het bij name noemen van iemand; oproepen en daardoor in beweging brengen (als de Eeuwige de onvruchtbare Hanna gedachtig is (I Sam. 1,19), betekent dit dat hij haar tot moeder in Israël maakt). Het is dus een dynamisch begrip. Als de Eeuwige Israëls onge-

rechtigheid indachtig zal zijn, dan betekent het dat er wat zwaait voor dat volk (Hosea 9,9). En als de Eeuwige zijn verbond en zijn barmhartigheid gedachtig is dan betekent dat dat Hij/Zij zijn volk uitredding geeft (bijv. in de lofzang van Maria). Mensen brengen op hun beurt ook iets ten opzichte of ten bate van iemand voor God in gedachtenis. Dan gaat gedenken al gauw in de richting van aanroepen en inroepen van Gods naam. En dan zitten we in de sfeer van de gebeden. Het karakter van de gebeden in synagoge en kerk worden verregaand bepaald door het begrip gedachtenis. Vervolgens krijgt gedenken ook de betekenis van loven en zegenen (het groot maken van de naam van de Eeuwige in bijv. het Gloria: 'wij loven U, wij zegenen U! omdat zijn/haar Naam in verband wordt gebracht met vrede op aarde, zoals we in elke Kerstnacht kunnen horen) of dankzeggen. Als de Schriften worden gelezen dan brengt de verzamelde gemeente de woorden en daden van de Eeuwige in gedachtenis. Dan krijgt gedenken ook de betekenis van proclameren, verkondigen en getuigen. Dat wat ons inspireert daarvan willen we laten horen. Helemaal als we de Bijbel kunnen zien als een feest van verscheidenheid, bevrijd van het toezicht van religieuze autoriteiten.

Dat proclameren, verkondigen en getuigen gebeurt in de vorm van een tafelgebed ook bij de Maaltijd. Een goed tafelgebed brengt de herinnering aan de rol van Jezus in Gods bevrijdingsgeschiedenis te berde. Zo kunnen we al deze betekenissen van het woord 'zkr' in een liturgische context samenvatten met het woord 'vieren'. Dat betekent dat alle pogingen in elke tijd om de liturgie te vernieuwen niet heen kunnen om zich te verstaan met dat wat in het woord gedenken meekomt aan betekenissen.

Tot slot

Als in een liturgische context vieren een heel speciale manier van gedenken is dan komt daar zonder twijfel ook de vraag aan de orde wie voorgaat in deze gedachtenisviering. Daarmee komt het ambt in het vizier. Bij de joodse paasviering in het gezin wordt de priesterlijke functie door de huisvader vervuld. In de kerk is de bediening opgedragen aan de apostolische ambtsdrager. Priester of predikant. Ik ga daar in dit verband niet verder op in, behalve dat

ik constateer dat we het in de Ekklesia een vanzelfsprekendheid vinden, dat een 'officiële' voorganger in ieder geval voorgaat bij de Tafel en bij de zegen. Op alle andere plekken in de viering worden ook anderen uitgenodigd een rol te vervullen.

Ik vind het in dit verband geestig om te wijzen op een film, die dit jaar draaide op het Internale Filmfestival in Rotterdam. Het publiek, dat zich daar verzamelde gaf aan de film '*Corpus Christi*' van de Poolse regisseur Jan Komasa een derde plaats op de ranglijst. Niet zo gek geprijsd, want de film is ook genomineerd voor een Oscar. '*Corpus Christi*' is gebaseerd op echte en opmerkelijke gebeurtenissen. In afgelegen dorpjes in Polen doen burgers zich voor als priester, al dan niet met een echte roeping. In de film droomt een twintigjarige jeugddelinquent Daniël van een carrière als priester. Echter zijn strafblad geeft hem geen schijn van kans. De samenleving heeft hem als jonge crimineel sowieso al gediskwalificeerd.

Maar als Daniël tijdens een verlof bij toeval in een lokale kapel terechtkomt, wordt hij aangezien voor een jonge priester. En die kan men daar op dat moment wel goed gebruiken. Hij betreedt huiverig de kansel en het altaar. Hij ontdekt al snel zijn charismatische talent en ook dat hij werkelijk iets kan betekenen voor deze geloofsgemeenschap, die worstelt met een trauma. Daniël wordt steeds zelfverzekender en besluit als kersverse en onorthodoxe priester de dorpelingen te helpen. Die dorpelingen weten alleen niet dat Daniël heimelijk worstelt met zijn eigen demonen en de angst, dat zijn gewelddadige, criminele verleden hem alsnog inhaalt. De film gaat vanaf 14 mei 2020 draaien in filmhuizen. Voor wie worstelt met het ambt wellicht een eye-opener.

Homo celebrans: de mens als burger van twee werelden

Wouter Belier

• “De mens is geest. Maar wat is geest? Geest is het zelf. Maar wat is het zelf? Het zelf is een verhouding die zich verhoudt tot zichzelf, het is in de verhouding het feit dat de verhouding zich tot zichzelf verhoudt. Het is de verhouding niet, maar het feit dat de verhouding zich tot zichzelf verhoudt.”

• “De mens is een synthese van oneindigheid en eindigheid, van het tijdelijke en het eeuwige, van vrijheid en noodzakelijkheid, kortom een synthese. Een synthese is een verhouding tussen twee”

Aldus Kierkegaard in, voor wie niet vertrouwd is met zijn denken, lastig toegankelijk proza. Mens zijn is leven in een paradox. We weten én dat we ooit zullen sterven en dat we vergankelijke wezens zijn, maar we beleven onszelf ook als aanwezig in een tijdloos eeuwig nu. We weten dat we geconditioneerd zijn door onze opvoeding, genen etc. Maar we beleven onszelf als mensen met een vrije wil, met beslissingskracht, in een wereld die openligt met mogelijkheden. Mensen worden een Zelf volgens Kierkegaard in de bewustwording van deze paradox. Niet in het oplossen ervan, maar in het leren leven in de paradox. We moeten de tegenstelling verzoenen. Vieringen helpen daarbij.

Vieren dieren feest?

Misschien op een metaforische manier wel. Het gekwaak van kikkers zou je ook een taal kunnen noemen en de aangelegde wintervoorraad van de eekhoorn een bewuste planning voor slechtere tijden. Maar zodra je aan taal, bewuste planning en ook aan het vieren van een feest wat meer betekenis

geeft, zijn dit toch echt typisch menselijke activiteiten. De meest wezenlijke vormen van vieren hebben van doen met een gedenken of herdenken. Er gebeurt iets en dat vieren we na verloop van tijd. Een simpel voorbeeld: Jozef en Maria vierden geen Kerstfeest in de stal, dat kon pas later op het moment dat de geboorte herdacht werd. Zo bezien veronderstelt vieren een bewustzijn van het bestaan in de tijd. Daarnaast zijn vieringen echte uitdrukkingen van onze identiteit. We zijn echt Nederlanders op het moment dat we Koningsdag vieren, of we laten duidelijk zien dat we moslims zijn door aan de Ramadan deel te nemen.

Bewustzijn van de tijd

Een beetje ouderwets, maar de nieuwe (papieren) agenda is weer aangeschaft. De ene dag volgt de andere op en voordat je het weet vergeet je allerlei afspraken. Boodschappen doen voor mijn vader, oppassen op de kleinkinderen, een repetitie met het klarinettenkwartet... In mijn agenda staat ook al het een en ander ingevuld: onder meer Nieuwjaarsdag, Pasen, Pinksteren als christelijke feestdagen NEDERLAND en Maria-tenhemelopneming en Allerheiligen als christelijke feestdagen BELGIË. Weliswaar oecumenisch, maar nog niet echt een agenda voor de pluriforme samenleving.

In een notendop illustreert dit wat wel genoemd wordt de lineaire en de cyclische tijdsbeleving. De gewone alledaagse opeenvolging van momenten die in een doorgaande lijn voor en achter ons liggen en waarop wij ons vanaf het begin tot het einde voortbewegen én de herhaalde onderbrekingen daarvan, de steeds terugkerende feest-

dagen die wij vieren en die los van ons bestaan hun stempel op de tijd drukken. Te midden van de doorgaande stroom markeren wij met onze vieringen bijzondere momenten.

De doorgaande stroom

Wij zijn de enige diersoort met een agenda. Een open deur wellicht, maar er is een wonderlijke samenhang tussen het besef van tijd en het kunnen denken. Dit betekent niet dat we goed kunnen denken over tijd. Het beroemde citaat van Augustinus onderstreept dit: 'Wat is de tijd? Wanneer maar niemand het me vraagt, weet ik het; wil ik het echter uitleggen aan iemand die het vraagt, dan weet ik het niet.' Het probleem hierbij is dat het niet zinvol is om over tijd en ruimte te spreken alsof dat grootheden zijn die losstaan van ons denken. Reeds Leibniz (1646-1716) koppelde tijd en ruimte aan de waarnemer. Ruimte is bij hem de afstand tussen twee door een subject waargenomen objecten en tijd de afstand tussen twee door een subject waargenomen gebeurtenissen. Kant (1724-1804) verlegt de focus helemaal

ruimte en tijd - ruimtetijd

naar het waarnemende subject. Ruimte en tijd zijn bij hem de twee aanschouwingsvormen waarmee we onze waarnemingen ordenen. Ruimte en tijd vormen de bril waarmee wij onze waarnemingen bekijken. Ruimte en tijd zijn dus niet buiten ons, maar in ons. Dat kunnen wij ook niet zomaar aan de kant zetten. Probeer je maar een voorstelling te maken van de oerknal waarbij ons universum, inclusief ruimte en tijd is ontstaan. Mij lukt dat op geen enkele manier. Ik kan me voorstellen dat de vraag naar wat er voor de oerknal was onbeantwoordbaar is, maar ik kan me niet voorstellen dat er eenvoudigweg geen daarvoor was. Kort door de bocht: er is een nu, maar door ons denken is dit nu ingebed in een toen en een straks. We zijn onderdeel van een reis op de tijdlijn en we zijn ons hiervan ook bewust. Dit is overigens minder triviaal dan het op het eerste gezicht lijkt. Een kind (in dit geval mijn kleindochter) kan nu wakker liggen van het feit dat zij eerder op de dag erg vervelend tegen haar jongere zusje deed. En zij maakt zich er een voorstelling van hoe zij straks naar beneden gaat om dat aan haar ouders op te biechten. Zonder bewustzijn van heden, verleden en toekomst is er ook geen zinvolle ruimte voor iets als verantwoordelijkheid en er is ook geen plaats voor iets als vrijheid tenzij gezien als volledige willekeur.

Melancholie

Mooi natuurlijk: verantwoordelijkheid en vrijheid, maar we betalen een prijs. Als we ons leven zien als een reis op een tijdas is er een begin, een midden en onherroepelijk ook een eind. We hebben een bewustzijn van onze tijdelijkheid en van onze eindigheid en onze sterfelijkheid. In het gedicht "De zeer oude zingt" van Lucebert heet het "Alles van waarde is weerloos" en het gedicht eindigt met tweemaal "Als het hart van de tijd". Bertold Brecht maakt deze weerloosheid tot thema in zijn gedicht "Erinnerung an die Marie A." (in het Nederlands gezongen: <https://www.yootube.com/watch?v=vPb7UbgOaNg>).

Und über uns im schönen Sommerhimmel

War eine Wolke, die ich lange sah

Sie war sehr weiß und ungeheuer oben

Und als ich auf sah war sie nimmer da.

Dit gedicht gaat over het waarnemen van het verdwijnen uit de werkelijkheid. Alles is inmiddels verdwenen, de liefde van toen, haar gezicht, de pruimenboom. Alleen een witte wolk zag hij nog, of beter gezegd de dichter zag de afwezigheid, het verdwijnen van deze wolk.

Het besef een reis te maken op de tijdas kan ons natuurlijk ook volledig in zijn greep houden, een verlamdend besef van zinloosheid.

We zijn niet alleen sterfelijke wezens, we hebben daarvan ook nog eens weet! In de woorden van Safranski, die commentaar op dit gedicht levert: "In de wereld van de objecten geldt: wat bestaat bestaat, en wat niet bestaat bestaat niet. Het raadselachtige schaduwgebied van zijn en niet-meer-zijn ontsluit zich alleen op het innerlijke toneel van de mens met de ongehoorde ervaring van het vergaan. De mens is het hiaat dat zich in de wereld opent. Alles vergaat, maar alleen in de mens wordt het vergaan als zodanig ervaren, en daarmee gaat een 'niets' een rol spelen dat alleen hier in het bewustzijn en niet buiten in de wereld bestaat."

Een tijdloze ruimte

In 1912 schreef Durkheim zijn studie over de elementaire vormen van het religieuze leven. Deze elementaire vormen kwam hij tegen in de toen nog vrij recent beschreven cultuur van de Aruntas in Australië. Bij deze groep oorspronkelijke bewoners ontwaarde Durkheim een patroon. Het leven zag hij als een afwisseling van seculiere en sacrale momenten. Aan de ene kant het leven van alledag. Met zijn gebruikelijke zorgen: eten, drinken, warm blijven, kortom overleven van dag tot dag. Aan de andere kant het intense leven, dat als het ware uitstijgt boven de tijd, de periode van het vieren van het Intichiuma ritueel. Dit ritueel duurt enkele weken en verenigde alle Arunta-clans. Het tijdelijk ontsnappen aan de tijdelijkheid geeft de deelnemers het gevoel betrokken te zijn bij iets eeuwig, iets wat niet in de tijd bestaat maar erbuiten. Volgens Durkheim, als founding father van de sociologie, was er eerst het gezamenlijke ritueel en daarna het besef van een sacrale religieuze ruimte. Het is uiteraard niet zo ingewikkeld om deze relatie om te draaien. Maar dan toch blijft die koppeling bestaan: het gewone leven en de eindigheid en de doorbreking daarvan tijdens de vieringen.

Vieren mensen feest?

Het antwoord moet zijn: Ja, ze kunnen niet anders. Mensen leven in de tijd en zijn zich daarvan bewust. Dit maakt ons tot mensen met verantwoordelijkheid, met een verleden, een heden en een toekomst. Dit maakt ons ook tot mensen die zich bewust zijn van hun eigen tijdelijkheid en vergankelijkheid. Dit kan ons onderdompelen in melancholie en/of ons een gevoel van totale zinloosheid opleveren. In de wereld van Camus is er "maar één ernstig filosofisch probleem: de zelfmoord. Oordelen of het leven wel of niet de moeite waard is geleefd te worden, is antwoord geven op de fundamentele vraag van de filosofie." "Voorheen was het de vraag of het leven zin moest hebben om geleefd te worden. Nu wordt het duidelijk dat, in tegendeel, het des te beter geleefd wordt wanneer het leven géén zin heeft." Camus heeft het antwoord niet direct klaar, maar toch laat hij de hoofdpersoon in zijn De mythe van Sisyphus onbekommerd afdalen om de steen voor de zoveelste keer tegen de berg omhoog te rollen. Als je het leven van alledag ziet als de weg bergopwaarts, is de afdaling de viering, de doorbreking van de eindigheid en het niet meer centraal stellen van het verlamdende beleven van de vergankelijkheid. Camus sluit hier nauwkeurig aan bij Kierkegaard. Volgens zijn normatieve mensbeeld ben je pas écht een Zelf als je leeft in en met de paradox. De vraag naar de zin van het leven moet volgens beide denkers niet beantwoord worden, maar geleefd! Daar horen zowel het omhoog rollen van de steen bij als de vierende afdaling.

De verbinding vieren

Monique van der Gaag

Vanmorgen maakte ik als teken van verbondenheid een paar euro over naar de Ekklesia Leiden. Zo voel ik het ook écht. De rest van mijn contributie komt later. Ik heb gelukkig een heel jaar de tijd. Als ik op de zondagochtend thuis bezig ben, voel ik me verbonden. En wanneer ik in de kerk zit, dan ook. Dan helemaal. Het maakt niet uit waar ik ga zitten. Al zit ik ergens achteraan op een plaats van waar ik snel kan wegsuipen om mijn hulpkosterstaken te doen. Nergens voel ik mij alleen. Al die bekende gezichten, die me door de jaren heen heel vertrouwd zijn geworden. Een glimlach hier en een opgestoken hand daar... Het geeft me een warm gevoel. Ik weet me gezien. Ik hoor hier. Ik hoor 'erbij'. Hier wil ik zijn. Maar of we het goddelijke nu Hij of Zij noemen, we zijn hier bijeen voor een uur van inspiratie. We vieren onze verbinding. Dit jaar voor het vijftigste jaar. Want zo oud is de Ekklesia inmiddels...

Liturgische kleuren

In de Ekklesia geniet ik steeds opnieuw van het antependium. De stoffen bekleding, die vanaf de kansel omlaag hangt en zo mooi glinstert. En me

*Hooglandse
Kerk op
kerstochtend*

betoverd. Ik kan er ademloos naar blijven kijken. De kleuren veranderen zelfs, in de loop van het liturgische jaar. Van groen naar wit, roze, rood tot paars. Ook de kleur van de servetten en de loper op de tafel verandert mee. En de bloemen in die grote vaas op de achtergrond. Een mooi ritueel. De dag waarop ik dit stukje schrijf, gaat de boeken in als Blue Monday. Sinds een jaar of vijftien kennen we deze dag. Deze derde maandag in januari zou de meest sombere dag van het jaar zijn. De feestdagen zijn weer voorbij, de salarissen nog niet binnen en het weer is meestal grijs.

Verbinding verbroken

Godzijdank, dat de feestdagen weer voorbij zijn! Ik houd niet van de commerciële manier waarop we de kerst tegenwoordig moeten vieren. Met de nadruk op familiale gezelligheid. Blijft pijnlijk voor wie net iemand verloren heeft of voor wie het zonder familie moet doen. In de supermarkten alleen zwaar geïrriteerde mensen. Terwijl de winkels gewoon open bleven dit jaar. Waar gaat dit over? Maar op kerstochtend was de wereld weer vredig en stil. Het hele kerkplein was uitgestorven.

Dat verbaasde me een beetje. En waarom was die grote kerkdeur al dicht? Het was nog niet eens kwart voor twaalf. Tegen beter weten in duwde ik ertegen, maar er was geen beweging in te krijgen. Binnen klonk meerstemmig gezang. Een fluit jubelde. Toen het tot

me doordrong, dat ik voor de verkeerde deur stond én buitenstaander bleef, sprongen de tranen in mijn ogen...

Zonnewende

Terneergeslagen liep ik weg. Op de hoek van de straat draaide ik me om. Dankbaar voor een Groene Kerst met een blauwe lucht. Daar lag de Hooglandse Kerk, die zich koesterde in de felle winterzon. Het leek wel lente! Vol verwachting had ik toegeleefd naar 21 december: de dag waarop de winter begint. De kortste dag met de langste nacht. Maar ook de dag waarop de dagen weer beginnen te lengen. Eigenlijk een nieuw begin. Niet veel later hoorde ik tot mijn verrassing, dat de Kelten daadwerkelijk het jaar lieten beginnen op die dag. Wat een heerlijk idee: geen kerst-stress meer en geen gedoe met Oudjaar, maar de zonnewende vieren. Veel heidense feesten zijn met een christelijk sausje overgoten, dat is genoegzaam bekend. We kunnen ook kijken naar de overeenkomsten in plaats van de verschillen en verbinding zoeken. Niet met dogma's smijten, maar vol vertrouwen samen op weg gaan. In verbondenheid.

Stonehenge tijdens de zonnewende

Vieren? Vieren? We doen bijna niet anders.....

Rob van den Boom

De Ekklesia kent een gamma aan activiteiten binnen haar programma (léés het Jaarverslag voor een goed overzicht!), zowel 'verticaal' (spiritueel) als 'horizontaal' (gericht op de wereld). Je zou wensen dat er een evenwicht zou bestaan tussen verticale en horizontale activiteiten.

Binnen het Ekklesiaprogramma springt één activiteit er hóóg bovenuit, en dat is de zondagse viering in de Hooglandse kerk, het ritueel, de eredienst aan God. Die viering is blijkbaar een belangrijk middel om de eigen gemeenschap bij elkaar te houden, want daar komen veel mensen die we nooit bij andere activiteiten zien.

Bij de leden-enquête van 2017 was de waardering voor de vieringen ook bijzonder hoog. Blijkbaar kan de Ekklesia dat bijzonder goed, het is haar 'comfortzone', en er bestaat grote tevredenheid bij de achterban over die vieringen. Ergo, de Ekklesia is eigenlijk allereerst en vooral een 'vierende gemeenschap'.

Ook het 'Bestuursprogramma 2019-2020', dat in de Algemene Ledenvergadering van december werd goedgekeurd, legt een zwaar accent op dat 'vieren'. Van de zes terreinen, waarop vernieuwingen zijn aangekondigd, zijn drie gericht op het Hooglandse ritueel. Dat accent op het 'vieren' blijkt ook uit de begroting van de Ekklesia, uit de wijze waarop zij haar geld besteedt. Een snelle berekening laat zien dat 63 procent (€87.000) van de jaarbegroting 2020 uitgegeven wordt aan het 'vieren', aan de liturgie. En als je nog een deel van de overheadkosten zou toerekenen aan die vieringen kom je nog een paar procenten hoger uit. Dus ja, de Ekklesia viert er op los, kan dat heel goed, en besteedt daar ook een

significant deel van haar eigen middelen aan.

Maar hoe zit dat met die 'horizontale' activiteiten?

Het is opmerkelijk dat veel van wat de Ekklesia in de wereld doet – het horizontale programma – niet of nauwelijks ten laste van de eigen begroting komt. Het Taalprogramma bijvoorbeeld kost ongeveer €20.000 per jaar maar dat wordt vooral door externe fondsen betaald. Wat we richting studenten doen – het Studentenpastoraat – wordt ook door externe financiers betaald. Onze steun aan armen, behoeftigen – het diaconieprogramma –

dat financieren we apart uit de extra collectes ná de viering. Datzelfde geldt voor de meer op reflectie gerichte activiteiten: het lezingenprogramma draait vooral op flessen wijn en boekenbonnen, de gespreks- en werkgroepen doppen hun eigen financiële boontjes. Het Vertelpodium tenslotte, probeert door middel van toegangsgelden de touwtjes aan elkaar te knopen.

Is daar iets mis mee dan?

Het gaat er mij niet om of die nadruk

op 'vieringen' goed of fout zou zijn. Ik vind het opvallend dat een flink deel van het Ekklesia programma niet in het programma en de begroting zichtbaar gemaakt wordt. En daarmee ontstaat de indruk dat sprake is van een disproportionele verdeling van de middelen. Een compleet programma zoekt een zeker evenwicht tussen de 'verticale' en 'horizontale' dimensies van het 'gelovig-zijn'. Daarbij is de vraag belangrijk hoe wij de mensen kunnen aanspreken. Er zou geen probleem zijn zolang er genoeg geld is. Maar dat is er natuurlijk niet, het bestuur moet de benodigde financiën bij elkaar schrapen.

En er zou óók geen probleem zijn indien er geen 'concurrerende' doelen zouden zijn, maar die zijn er wél. Als we echt toekomstbestendig willen worden, dan zou er misschien wat 'minder gevierd' mogen worden, om zo middelen vrij te maken om te investeren in PR, of in activiteiten die jongeren kunnen aanspreken, in een fatsoenlijk Leerhuisprogramma dat mensen kan aanspreken en aantrekken, of in andere echt innovatieve en eigentijdse activiteiten, die de Ekklesia op de kaart kunnen zetten.

Conclusie, ja, dat vieren is de kracht van de Ekklesia, maar óók de zwakte. Zij lijkt de 'christelijke idealen' te reduceren tot de viering en daarbij weinig oog te hebben voor wat er daarnaast écht nodig is.

Wilt u reageren op dit artikel, dan nodigt de redactie van de HN u uit om deze reactie naar het emailadres van de HN te sturen. hn@ekkesialeiden.nl

Christine Carrington

levensverhaal

Toen ik vorige week op Curaçao op het strand zat en veel kinderen van divers pluimage, kleur, ras en leeftijd met elkaar zag spelen, (zonder vooroordelen en minachting voor elkaars identiteit) moest ik terugdenken aan mijn eigen jeugd.

In het christelijke Waddinxveen waar ik geboren ben, het zogenaamde 'laatste puntje van de bijbelbelt', was men een stuk minder tolerant dan de bijbel leer ons vertelde. Natuurlijk had iedereen zijn 'naasten lief' en deed niemand iets wat hij zichzelf ook niet wenste... tenminste... behalve als men dacht dat God niet toekeek. Walgelijk vond ik dat! Puur omdat iemand anders was, vond men dat ze het recht hadden om hun mening ongezoeten te geven, zelfs met woorden te kwetsen of erger nog: fysiek te mogen handelen. Ik moest, terwijl ik op dat strand zat, denken aan het verhaal van Jozef in de put. Mooi gekleed en net iets anders dan de rest, gooide zijn bloedeigen broers hem in die spreekwoordelijke put. Misschien niet om hem te doden maar om op z'n minst zijn ziel, zijn eigen identiteit te breken. Gek genoeg zijn we nu tweeduizend jaar verder en is dit onderwerp nog steeds een hot item. Jozef en ik deden niemand kwaad en

2 februari 2020

REGENBOOGVIERING

toch werden we gestraft! En.. ik was zo jong, ik wist niet eens waarom ik werd gestraft. Lieve mensen, gestraft en of buitengesloten worden, puur omdat je anders bent dan 'de grote groep', is vreselijk en beschadigt een mens zeer. En lieve mensen, het is heel erg DOM! Je zou juist trots moeten zijn op je kind als het anders is dan de grote groep. Immers, zij die anders zijn regeren de wereld! Zij geven de wereld kleur, krijgen Nobelprijzen, zijn pioniers of vinden medicijnen uit. Zij zijn de mensen die strijden voor iets waarvan we later zeggen: Wat goed dat zij er zijn geweest en dat zij hun nek hebben durven uitsteken. Mensen die hebben gestreden voor stemrecht voor vrouwen of het huwelijk voor gelijke seksen. Veel van die pioniers hebben hun ideaal echter met de dood moeten bekopen, zoals Martin Luther King. Omdat 'de grote groep' hen niet begreep. En het enige wat wij nu voelen is schaamte...schaamte dat we toen niet hebben ingezien dat zij streden voor diezelfde grote groep. En dat als individu! Zij moesten, net als Jozef, vanuit diezelfde put eerst naar 'straatniveau', om vervolgens een verdere strijd te voeren om er bovenuit te stijgen. Een strijd die niet geleverd hoefde te worden als 'de grote groep' ze gewoon als hun naas-

ten had gezien. Staat er niet in de bijbel 'Heb uw naasten lief'? Er staat volgens mij niet achter... behalve als...

Toen ik uit de kast kwam en mijn zeer kerkelijke oma dat vreselijk voor me vond, zei ik tegen haar: "Als God het niet zo bedoeld had, was ik er vast niet geweest". Blijkbaar moet ik hier op aarde iets betekenen. Ze keek me aan en zei: Je hebt helemaal gelijk, wie ben ik om daar wat van te vinden'. En laten we eerlijk zijn dames en heren, als we alle homo's van de TV halen, kijken we alleen nog maar naar 'Nederland in Beweging'. En zonder kledingontwerpers zouden we in grijze komozakken rondlopen. Enfin, mijn jeugd is dus vergelijkbaar met die van Jozef. Ik kwam uit die put en moest strijden om er te mogen zijn als homoseksueel. Daarna heb ik moeten strijden omdat ik het leuk vond om op te treden als mijn alter ego Christine Carrington. Iets waar hele volksschappen nog steeds hun wenkbrauwen voor optrekken. Waarom wordt een Jandino met zijn typetje 'Judeska' wel geaccepteerd? Waarom willen zij met haar wel op de foto? 'Zij' is misschien wel vreemder dan ik, want er is geen vrouw in de wereld die met zulke nagels kip klaarmaakt. Waar mijn broertje gezien wordt als de

hoeksteen van de samenleving, hetero met kind, vinden veel mensen mij nog steeds héél bijzonder en... soms nog steeds geen blik waardig. En dat vind ik vreemd.

Ik hou van mijn broertje! Ook al heeft hij geen opleiding, had hij de verkeerde vrienden en gebruikte hij, hij was de hoeksteen van de samenleving. Hij behoorde bij de grote groep. Maar weet u... de grote groep heeft zelden gelijk! Het is die kleine groep die bepaalt wat er in de wereld gebeurt. Ik was anders en heb hard gestreden om uit die put te komen. Na een HBO-opleiding heb ik fantastische banen gehad, benik directeur van twee hotels, ik rijd in twee oldtimers, woon in een grachtenpand, ga zesmaal per jaar op vakantie en heb superleuke vrienden.

Als je alleen naar het rijtje kijkt zou je zeggen... wow... goed gedaan En zal ik u eens wat zeggen? Dat is het ook! En toch word ik niet gezien als de hoeksteen van de samenleving. Christine Carrington (ik) treedt al 25 jaar op in heel Nederland, ze opent gala's en heeft al jaren een eigen TV-programma waarin ze BN'ers te gast heeft en... ik verdien er een aardige boterham mee. Als ik voor de Cliniclowns gewerkt had, had men het waarschijnlijk heel aimabel gevonden dat ik dat werk deed. Maar... mij vinden ze vreemd?

Deze dienst heeft, zoals alle andere, een collecte. Voor LHBTI'ers die in de prostitutie zijn gekomen omdat ze niet werden geaccepteerd en daardoor verstoten raakten puur omdat ze van iemand houden van hetzelfde geslacht?! Wat als dat uw kind zou zijn? Wat doet u als u een kind heeft dat net als ik, het heel leuk vindt om zich te verkleeden? U knikt nu natuurlijk: geen probleem, ik heb mijn naasten lief! Maar dat wil ik graag testen. Ik sta zo bij de deur voor de collecte maar... u mag alleen doneren als u met mij op de foto gaat. Daarmee laat u mij zien... dat God ook mij zo bedoeld heeft.

Amy's song

When Cupid shoots its arrows
Oh, he doesn't always aim
People on the straight and narrow
Seem to wander now and then

Does your God really give a damn?
Does your God really give a damn?
Does it make me less of a man being who I am?

You can't fight how the heart is
I'd rather make it on my own
From the mouth of own momma, she said
You can never come back home

Does your God have me on the run?
Does he not take everyone?
Does it make me less of your son loving who I love?

We've explored the darkest oceans
We can count the galaxies
When I act on my emotions
Will the sky rain down on me?
When the sun comes up tomorrow
On our side of history
Will the higher love that we know
Hold a light to those beliefs?

Does your God really give a damn?
Does it make her less of a woman?
Does it make him less of a man?
Does your God really give a damn?
Does it make me less of a man being who I am?
Being who I am

Muziek: Matt Simons

in de dienst gezongen door Charlotte Moor

Overweging tijdens de regenboogviering

Jan Berkvens

Onze Jozef – of Josefine, daar wil ik van af zijn – zit in de put. Die put is in het verhaal een fysieke, een tastbare plek. Uitgekozen, misschien zelfs wel gegraven door de eigen broers. Zij vonden Jozef te bijzonder, te anders. ‘Dat had hij ook wel een beetje aan zichzelf te danken’ zou je kunnen denken, met zijn uitbundige, veelkleurige kledij en zijn wilde dromen over wie of wat hij zou worden en waarmee hij figuurlijk boven het maaiveld uitstak. Papa, vader Jakob (?) voedt in eerste instantie die drang naar het worden van zichzelf: Jozef is de lieveling – juist omdat hij opvalt – en krijgt een prachtige mantel. Maar zodra papa doorkrijgt dat de mensen om hen heen dat helemaal niet zo geweldig vinden – *people on the straight and narrow* – wil hij eigenlijk liever dat Jozef niet zo te koop loopt met zijn bijzonder zijn: doe maar gewoon, dan ...

Daarmee zijn we op een cruciaal punt in het begrijpen van het verhaal. Net als zoveel verhalen in dit boek, daarom is het ook zo bijzonder en meer dan zomaar een verhalenbundel, kun je het verhaal op verschillende manieren als beeldspraak lezen. De put hoeft helemaal niet fysiek te zijn, het kan een metafoor zijn voor de figuurlijke put waar je in kan zitten en die put kan vele malen dieper en overheersender zijn dan de fysieke put in het oppervlakkige verhaal. Soms is die put helemaal niet zo diep en klauter je er gemakkelijk uit. Diep of oppervlakkig, die figuurlijke put kennen wij LHBTI’ers maar al te goed.

Niet omdat het altijd dramatisch hoeft te zijn – ook al houden we wel een beetje van drama –, maar omdat we allemaal onszelf hebben moeten ontdekken en accepteren. Sommigen lukt dat niet, anderen lukt dat enigszins en weer anderen gaan helemaal los en staan vervolgens als een huis. Maar makkelijk is het hele traject voor de meesten van ons niet. Zevenhonderd jonge dakloze LHBTI’ers laten

zien dat de omgeving ook in 2020 in ons land nog steeds heel goed in staat is om mensen die anders zijn in de put te doen belanden. Zelfmoord gedachten komen aanzienlijk vaker voor onder LHBTI’ers, zeker onder jongeren en worden in een ver bovengemiddeld aantal levens ook ten uitvoer gebracht. Omdat ze gedwongen worden zich van hun veelkleurige mantel te ontdoen en hun droom om zichzelf te mogen zijn bij een droom moeten laten.

Zoals Jozef wordt meegegeven aan een karavaan naar Egypte, zo trekken veel LHBTI’ers naar grotere steden, waar hun mantel enigszins met rust gelaten wordt en de droom geleefd kan worden.

Het verhaal van Jozef – of Josefine dus – kan dan ook als een klassiek coming-out verhaal gelezen worden. Tegelijkertijd kan het over elk van ons gaan: hebben we niet allemaal iets waarvan we ons afvragen hoe de buitenwereld, de ander, daar over denkt? Zijn we niet allemaal wel eens onzeker over een deel van onszelf waarvan we moeten kiezen of we het laten zien of niet? Die onzekerheid is geen van ons vermoed ik vreemd.

Terug naar de put. Als je in de put zit, kan je verschillende dingen doen:

1. Blijven zitten en al dan niet hopen dat je gevonden wordt.
2. Blijven zitten en roepen: Help! Help!
3. Aan de slag gaan om eruit te komen, hopelijk sterker dan dat je erin ging.

Het aantal LHBTI’ers dat níet uit de put komt is groot, daar heb ik net al iets over gezegd. Soms is de put gewoonweg te diep. Voor anderen geldt dat ze aan de slag gaan om eruit te komen, hoe diep de put ook is en dat is een hele klus.

Er is nog iets met een put. Een put is een gat in de grond en dat is er niet zomaar, dat moet gegraven worden. Hoe dieper de put wordt, hoe hoger de berg zand ernaast wordt. Dus als je klaar bent met het uit de put kruipen, ben je nog maar op maaioogte. Ben je dan al jezelf? Of heb je die berg zand naast de put ook nog te overwinnen? Waar plant jij je vlag? Op welk punt kan of wil je zeggen: Hier ben ik! Dit ben ik?

Christine klom nog even door en plantte haar vlag op de top en besloot: zó wil ik gezien worden. Net als Josefine is ze juist daardoor in staat om een verschil te maken. Voor andere LHBTI’ers, maar ook voor de samenleving als geheel. Juist vanuit de eigen identiteit laat ze in de nachtelijke gesprekken iets van zichzelf zien, maar ook van de mensen waarmee ze in bed zit. Ook zij laten iets van zichzelf zien: wat ze drijft, wat ze beweegt, wie zij ten diepste zijn. Al die nachtelijke gesprekken bij elkaar laten zien dat we met elkaar zo ontzettend veelzijdig zijn.

De vraag is: would God really give a damn, being who I am? Zou het God ook maar iets uitmaken? Volgens de leiders van verschillende kerken, maar ook bepaalde groepen in de samenleving wel: De diversiteit mag niet geleefd worden – de kleuren die we met elkaar samen zijn mogen niet gevoeld worden.

Ik denk óók dat het God wat uitmaakt, maar dat het juist gaat om het leven van de veelzijdigheid, dat het gaat om het mogen voelen én zijn van die kleuren. Jozef / Josefine trekt uiteindelijk zelf de veelkleurige mantel aan: Hij wordt wie hij wilde zijn. Daarvoor

ging hij in de put, klom hij uit de put en besteed hij de berg ernaast. Jozef wordt uiteindelijk een krachtige persoonlijkheid en is daardoor in staat om juist hen die hem in de put hebben doen belanden te helpen.

Dat herken ik bij verschillende LHBTI-vrienden en vriendinnen over de hele wereld, die hun neefjes en nichtjes kunnen laten studeren juist omdat ze hun eigen weg zijn gegaan.

Vader ziet uiteindelijk in, dat 'doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg' een verkeerd advies was: als Jozef dát had gedaan, dan was hij nooit zo ver gekomen. Aan de kant van de broers vallen de schellen uiteindelijk van de ogen en zij moeten met zichzelf in het reine komen.

En dát is iets wat in onze tijd nog wel vaker mag gebeuren: Ouders, vrienden, familie, bisschoppen, vernauwen ons LHBTI'ers tot onze seksuele voorkeur. We zijn meer dan dat. Veel meer dan dat. We zijn onderdeel van de maatschappij, we zijn liefhebbende broers en zussen, liefhebbende vrienden, we bouwen mee aan de samenleving van vandaag. God really gives a damn being who I am, being who we are. Ook hier hoeft God niet een fysieke entiteit te zijn: God kan ook figuurlijk in ons allemaal huizen: We all should really give a damn.

Die mensen die Christine in haar programma voorbij laat komen zijn heel verschillend: Hetero, homo, man, vrouw, jong, oud. Is dat nou om te laten zien dat we allemaal gelijk zijn? Ja en nee. Ja, omdat we er allemaal mogen zijn. Nee, omdat die veelzijdigheid er juist enorm toe doet. Met die veelzijdigheid kunnen we elkaar omarmen, met die veelzijdigheid worden wij omarmd en kunnen we een plek bouwen waar iedereen er mag zijn en ertoe doet. Dus als je langs een put komt: kijk er eens in. Hoor of je iemand hoort roepen en rijk een hand aan om de klim naar boven te vergemakkelijken. En als iemand bezig is met het beklimmen van de berg naast de put, help die Jozef of Josefine dan met een duwtje in de goede richting.

Amen.

Soepstengels zingen niet

Soepstengels zingen niet

alleen met geduld en slappe thee

geven ze soms een beetje mee

Een blinde farizeeër

brommend en krakend

strooit oordeelbrokken van de kansel

is het te laat voor die stijve orgelpijp

te laat om de zachtheid nog te horen?

Welnee joh. Het is nooit te laat.

Die oude stijfkop

mag na een potje meningpingpongen

weer heerlijk scheefschaaften

op het voordeel van onze twijfel

maar dan zondag wel vrolijk meezingen

want,

soepstengels zingen niet

alleen met geduld en slappe thee

geven ze soms een beetje mee

Arie de Kluijver

Van Wim Schouten zijn de regels:

*'alleen met geduld en slappe thee
geven ze soms een beetje mee'*

Vier(ing)en in de Hooglandse Kerk

Marga Bakker

Wat geschiedenis

Tot voor kort kende de LSE een werkgroep Diensten, een stuurgroep Vieringen en een Liturgisch team. Elk had een eigen taak om de zondagse vieringen inhoud te geven en goed te laten verlopen.

In de zomer van 2017 is daar, op voorstel van het bestuur, verandering in gekomen. De werkgroep Diensten bestaat nog steeds uit de groep trouwe mensen die zorgen dat alles klaarstaat en goed verloopt. De stuurgroep Vieringen en het Liturgisch team zijn samengevoegd tot het Team Vieringen. Naast Christiane van den Berg-Seiffert bestaat dit team uit zes 'vaste gastvoorgangers' en zeven 'gewone' ekklesialeden.

De rol van het Team Vieringen in het kort

Inmiddels is het een hecht team geworden, waarbij in de vergaderingen vooral besproken wordt welke thema's we in de vieringen willen belichten en waarom. Daarbij worden taken verdeeld, zoals wie er als coördinator van een serie optreedt. Diegene overlegt met de andere voorgangers binnen deze serie over de specifieke invulling van elke viering. Naar voorkeur van de voorgangers worden diverse teksten en liederen gekozen. Daarnaast zijn er de zogenoemde 'vrije zondagen'. De voorganger is dan volledig vrij in de keuze van Bijbeltekst en liederen. En uiteraard is dat laatste altijd in overleg met het Muzikaal Team en/of Wim de Ru. Op de laatste ALV is, conform het

bestuursvoorstel, het besluit genomen voor elke viering ruimte te geven voor minimaal één niet-Oosterhuislied. Dit kan ertoe bijdragen dat naast de prachtige Oosterhuisliederen ook andere liederen tot het vaste repertoire van de Ekklesia gaan behoren.

In de zomermaanden moeten we de medewerking van de Schola missen in de vieringen. De voorgangers kiezen dan hun liederen uit de zogenoemde Ekklesiabundel, die dit voorjaar geactualiseerd wordt.

Gastvoorgangers

Wij vragen regelmatig voorgangers uit het land om bij onze vieringen de meditatie te verzorgen. Soms zijn dat mensen met een theologische opleiding, soms zijn het (zoals we dat noemen) 'leken'. We nodigen deze mensen dan uit omdat zij specifieke kennis hebben van het door ons voor de desbetreffende viering gekozen thema of omdat hun bijzondere kennis en inspiratie ons boeien. Iedere ekklesiaganger wordt ook uitgenodigd om namen door te geven van een of meer voorgangers die hij/zij graag zou willen horen.

Als een 'vreemde' gastvoorganger de meditatie verzorgt, is een van de vaste voorgangers liturg, zodat de gastvoorganger zich daar niet mee hoeft bezig te houden.

Gastvoorgangers krijgen trouwens ruim tevoren een voorbeeldliturgie gemaild en een beschrijving van de praktische gang van zaken. Voor hun bijdrage aan de viering krijgen zij een standaardvergoeding.

van ons Latijn, maar ook u als ekklesiaganger kunt ons voorstellen doen.

Verder zijn er vaak heel praktische zaken te regelen, waarvoor op de tweemaandelijks teamvergaderingen te weinig tijd is. Of die snel opgelost moeten worden. Dat is de taak van het Kernteam, een viertal mensen uit het team. Het Kernteam en het Team Vieringen kunt u bereiken via het mailadres vieringen@ekklesialeden.nl

De thema's voor het komende jaar

In februari zijn er drie vieringen die door een leeskring of gespreksgroep voorbereid zijn. Zo willen we meer leden bij de inhoud van de vieringen betrekken. Daarna is er in de 40-dagentijd aandacht voor 'Voeden en Gevoed worden'. Na de Stille Week met bijzondere vieringen en Pasen worden in april en mei zeven vieringen gewijd aan het thema van ons jubileumjaar, Duurzaamheid. Zoals gebruikelijk zijn de zomerdiensten zonder vast thema. Voorgangers zijn vrij hun eigen invulling aan die vieringen te geven. Vanaf de opening van het Academisch Jaar, op 6 september door Carel Stolker, volgen nog vier vieringen waarin we wetenschappers vragen naar de beleving van hun werk en stellen we de vraag in welke mate naar hun mening wetenschap het hedendaagse mens-zijn bepaalt.

Oktober is een themaloze maand. Vanaf Allerheiligen is de maand november gericht op de vraag wat Heiligheid nu in deze tijd betekent. Zondag 29 november is de eerste advent. In de adventstijd staan we stil bij het leven van Bonhoeffer, die in 1945 vlak voor het einde van de oorlog werd vermoord. Dit jaar is dat 75 jaar geleden en daarom wordt zijn gedachtegoed extra belicht.

(MB namens Team Vieringen)

De teamvergaderingen

In de teamvergaderingen vindt een inhoudelijke bespreking plaats van de vieringen en van aangedragen thema's. Alle teamleden zijn daartoe uitgenodigd, maar het is vaak een voorganger die een dergelijk voorstel doet. We bespreken met elkaar of het thema voldoende facetten kent die we in de vieringen willen belichten. Tot nu toe zijn we nog niet aan het eind

Hooglandse Vieringen

Iedere zondagochtend om 11.45 uur

Hooglandse Kerk Leiden

De diensten zijn (ook achteraf) te beluisteren op: www.kerkomroep.nl

OVERZICHT

Gespreksgroepen aan het woord

zondag 16 februari	Verandering	Rob van Waarde
zondag 23 februari	R. Burggraeve: Hoog tijd voor een andere god	Maria Draaijers

Voeden en gevoed worden

woensdag 26 februari Aswoensdag 19.30 uur Hooglandse Kerk
verzorgd door Binnenstadsgemeente en Marekerk

zondag 1 maart	Mij dorst	Henk Schouten
zondag 8 maart	Is dit niet het vasten dat ik verkies?	Maria Draaijers
zondag 15 maart	Iemand wilde een groot feestmaal geven...	Christiane van den Berg
zondag 22 maart	Alles eten en drinken?	Jan Delhaas
zondag 29 maart	Woestijntochten	Desirée van Keulen (liturg: Christiane van den Berg)

Palmpasen

zondag 5 april	Palmpasen	Julia van Rijn (liturg: Christiane van den Berg)
----------------	-----------	---

Cor van Bree

De beide laatste zondagen van februari gaan we door met door gespreksgroepen voorbereide diensten. De 16e komen problemen van studenten en AIO's aan de orde: hoe ga je in een periode van verandering, na studie of promotie, om met onzekerheid en zorgen over je loopbaan. In hoeverre kun je zo'n periode accepteren en kan ze ongemerkt een tijd van groei zijn? De 23e staat een boek van de Vlaamse Roger Burggraeve, moraalfilosoof en Levinas-kenner, centraal. Het oude beeld van een belonende en bestraffende God is voorbij; bij een alternatieve lezing van bijbelverhalen kan een ander Godsbeeld te voorschijn komen.

“Voeden en gevoed worden” is de titel van de serie in de Veertigdagentijd. Het gaat om eten en drinken, of niet, ook in geestelijke zin. De Aswoens-

dagviering is hierboven binnen de serie geplaatst; tenslotte gaat het daarin om vasten: je een tijd lang minder of anders voeden. Op de eerste zondag (1 maart) zal de overweging aansluiten bij het levensverhaal van moeder Teresa: spiritualiteit en zorg voor de allerarmsten kunnen worden gecombineerd. De betekenis en de functie van het vasten komen aan de orde in de dienst van 8 maart. Het verhaal van de maaltijd en de onwillige genodigden staat centraal in de derde dienst (15 maart) die samen met de participantengroep ‘En je wilt wat’ wordt voorbereid. Het is een viering met aandacht voor diaconaal handelen. Wij verzamelen die zondag eten voor de voedselbank. 22 maart wordt de vraag gesteld: alles eten en drinken? Uit het Oude Testament kennen we de spijswetten. Is dat een kwestie van gewoon doen of zit er be-

tekenis achter? in het Nieuwe Testament mogen de Christenen geen bloedworst eten; tegenwoordig eten ze alles tenzij ze het niet lusten. Vragen dierenethiek en zorg voor het klimaat nu om nieuwe spijswetten? De laatste zondag van de serie (29 maart) gaat het over woestijntochten, tochten bijvoorbeeld door moeilijke oorlogssituaties heen. Wat is dan het “Manna” dat ons op de been houdt? Behalve van het verhaal over het Manna in de woestijn zal ook van “De soepsteen”, een verhaal van Baukje Offringa, gebruik gemaakt worden. Monique van der Gaag zal voor een passende liturgische bloemschikking zorgen.

Op Palmpasen gaat als gast Julia van Rijn voor. Zij is classis-predikant van de Protestantse Kerk Nederland in Zuid-Holland Noord.

Van het Bestuur

Sytske Visscher

Jubileumviering op 8 november – kom in actie!!

Dit jaar vieren we het 50-jarig bestaan van de Leidse Studenten Ekklesia. In de vorige Hooglandse Nieuwe vroegen/adviseerden wij u al de datum (8 november) van het jubileumfeest en de daaraan gekoppelde reünie te reserveren. Een reünie kun je alleen houden als er ook reünisten zijn. In de loop van de afgelopen 50 jaar hebben velen gedurende kortere of langere tijd deel uitgemaakt van onze gemeenschap. Wij kunnen ons voorstellen, dat er mensen zijn met wie u in die tijd een goed contact had en die u graag op 8 november zou ontmoeten. Ook kunnen wij ons voorstellen, dat u – vooral als het al wat langer geleden is – niet beschikt over een actueel e-mailadres maar nog wel over een postadres. Op korte termijn willen we daarom een kaartje ontwikkelen, dat u kunt toesturen aan mensen die u al langere tijd mist in onze vieringen en/of bij andere activiteiten. Denk alvast eens na over deze vraag. Binnenkort hoort u hierover meer.

Andere jubileumactiviteiten

In het kader van het jubileumjaar staat inmiddels een aantal interessante en/of leuke activiteiten op de rol. Het loont de moeite om de volgende data alvast in uw agenda te noteren. We beginnen op zondag 22 maart met een mini-beraad over de liederen die

we zingen in onze vieringen – in de Hooglandse Kerk van ca. 13.30 tot 15.30 uur. Elders in dit blad vindt u daarover meer informatie.

In de viering op Paasmorgen (12 april) doen we de feitelijke aftrap van ons jubileumjaar. Aan de dienst zal medewerking verleend worden door het koperblazersensemble 'Mathew Locke' o.l.v. Joop van der Louw. Op zondag 17 mei organiseert de Stuurgroep Diaconie een Dag van de Verbinding. Na de viering krijgen vertegenwoordigers van 'onze' diaconale projecten de gelegenheid hun werk te presenteren. Daarnaast wordt er een gezamenlijke activiteit voorbereid. Voor de kinderen is er op zondagmiddag 7 juni een Kinderverhalen-vertelfeest o.l.v. Desirée van Keulen. Deze middag wordt georganiseerd in samenwerking met BplusC en vindt plaats in: Het Gebouw, Bonaireplein 34.

De dienst in het kader van de opening van het Academisch jaar (6 september) zal in het teken staan van de band tussen de LSE en de Universiteit. Rector magnificus en LSE-er van het eerste uur Carel Stolker zal de overweging uitspreken.

In het weekend van 26/27 september wordt de – inmiddels traditionele – Leidse KunstRoute gehouden. Bij Galerie Amber aan de Hooglandse Kerkgracht zal dan een tentoonstelling zijn van werken van de in 2018 overleden

kunstenares Ans Zuiderhoudt. Zij was in de eerste 25 jaar van de LSE zeer actief in onze gemeenschap.

Andere data om vast te leggen

Met het bovenstaande lijstje van data zijn we er nog niet. De Werkgroep Lezingen organiseert op 31 maart, en 7, 14 en 21 april op Rap100 een serie 'In gesprek met ' over het thema Duurzaamheid. Gesprekken zullen worden gevoerd met Hans Opschoor, Jan Boersema en leden van het Groene Café en de milieugroep Merenwijk. Ook de data voor de Algemene Ledenvergaderingen van de Vereniging hebben we inmiddels kunnen vaststellen. Hiervoor mag u de dinsdagen 19 mei en 24 november noteren.

HERHAALDE OPROEP -

Vacature Algemeen Bestuur

Sinds het vertrek van Rutger Pol uit het bestuur van de Vereniging LSE is er een vacature voor de functie Jeugd en jongeren. Het bestuur hecht zeer aan vervulling van deze vacature op zo kort mogelijke termijn. Kent u iemand die u hiervoor geschikt acht of voelt er zelf voor deze vacature te gaan vervullen, dan nodigt het bestuur u van harte uit contact op te nemen met één van de bestuursleden na afloop van de zondagse dienst of via het e-mailadres van de secretaris (secretaris@ekklesia-leiden.nl).

Op 4 februari 2020 is

Jet Verhaar - Schoneveld

overleden

Jet was samen met haar man Jaap al heel lang nauw betrokken bij de Ekklesia en een trouwe bezoeker van onze vieringen. Ze heeft jarenlang deelgenomen aan het Bijbels leerhuis van Huib Godding en ook heeft ze ons jarenlang na de dienst van koffie voorzien.

Wij gedenken Jet met veel genegenheid en dankbaarheid voor haar betrokkenheid bij de gemeenschap.

Interview door Rob van den Boom met **Radwan Modrek** en **Samah Abdulraouf**

De situatie in Syrië, dat blijft ons bezig houden.

Taalcoach Lucie Pufkus bracht Rob van den Boom in contact met twee van de studenten van het Ekklesia Taalprogramma. Zij waren bereid om aan een interview mee te werken: Radwan Modrek en Samah Abdulraouf. Zij spraken elkaar op zaterdagochtend, meteen na de taalles op RAP100.

Waar komen jullie vandaan?

Wij komen uit Idlib, in het noordwesten van Syrië. In Idlib is het helaas nog steeds oorlog. De troepen van Assad en de rebellen vechten daar tegen elkaar. Vooral de bombardementen door Syrische vliegtuigen zijn erg gevaarlijk.

Een moeilijke situatie voor jullie familie en vrienden.

Ja, wij maken ons echt wel zorgen, we denken vaak aan onze familie. Zij hebben het zwaar. Er is geen ziekenhuis meer in Idlib, veel functioneert niet meer, zoals de watervoorziening. Er is maar enkele uren per dag elektriciteit. Mijn zus haar telefoon is kapot, en ze hebben geen geld voor een nieuwe, vertelde Samah. Ze hebben één telefoon voor de hele familie. Er zijn veel vluchtelingen die in tenten moeten wonen. Vorige week waren er zware regens wat voor hen veel wateroverlast gaf.

Wat voor werk deden jullie in Syrië?

Ik (Radwan) was onderwijzer op de basisschool, met specialisatie geschiedenis en Arabisch. De basisschool in Syrië is voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Ik (Samah) was huisvrouw.

Hoe lang zijn jullie nu in Nederland?

Wij zijn nu 2 jaar en 10 maanden hier, we zijn in 2017 gekomen. We wonen nu in het centrum van Leiden, niet ver dus van RAP100. Dat is wel makkelijk.

Hebben jullie kinderen?

Ja, zes kinderen. De oudste drie zijn 19, 18 en 16 jaar. Zij studeren allemaal op het MBO, de een elektriciteit, de anderen zorg en autotechniek. Het vierde kind is 14 en zit op de middelbare school, daarna komt er een meisje van 10, zij zit in groep 6 van de basisschool. De kleinste van 3 jaar mag naar de speelzaal. De kinderen doen het goed.

Hoe gaat het met het leren van het Nederlands?

Ik (Radwan) heb nu A2 niveau en ga beginnen met de cursus voor B1 op de taalschool 'Taalkans'. De cursus gaat begin februari starten. Ik hoop B1 te halen en dan een vervolgonopleiding te kunnen doen. Misschien ook in elektriciteit.

Ik (Samah) heb ook A2 gehaald maar ik heb niet voldoende geld meer om verder te kunnen leren. Ik zou graag een deeltijdbaantje willen hebben, maar wat dan precies, dat weet ik niet. Het Nederlands is een lastige taal. We leren gelukkig veel in het Ekklesia programma, dus daar gaan we mee door. We kijken naar het journaal op de TV, en soms tekenfilms omdat daar echt duidelijk Nederlands gesproken wordt.

Hoe lang zijn jullie nu in het Ekklesia Taalprogramma?

Nu anderhalf jaar. Het zijn goede mensen hier. Vandaag hebben we in de les lang gesproken over het gebit en het bezoek aan de tandarts. We hebben veel woorden geleerd. Samah moest pasgeleden naar de tandarts en was daar best wel bang voor.

Normaal zijn we met acht studenten, vandaag waren er een paar ziek. Lucie is onze coach. Zij werd geholpen door Marco, een student, maar Marco moest stoppen. We gaan hem een appje sturen om te bedanken. In zijn plaats komt nu Stella, zij heeft goede ideeën. Ook Filiz, de coördinator is heel behulpzaam.

Jullie wonen in Leiden, hebben jullie contacten met de burens?

Jazeker, onze burens zijn Nederlanders en zij zijn heel behulpzaam. Ze helpen als er iets is met het huis, bijvoorbeeld om contact te leggen met de wooncorporatie. Ze helpen onze kinderen ook met het huiswerk. En met Sinterklaas hebben ze zelfs gezorgd voor cadeautjes voor onze kinderen. Heel aardige mensen.

Vandaag is een speciale dag want onze dochter viert haar verjaardag, zij wordt tien jaar. Zij heeft vriendinnen en klasgenootjes uitgenodigd, wel 17, voor een feestje vanmiddag. We hebben een mooie taart gebakken. Wat ze verder gaan doen weten we niet, onze dochter heeft zelf het programma gemaakt. Ik denk dat zij, na het taart eten, een film gaan kijken en spelletjes spelen. Ze krijgen ook een Syrische salade.

Hoe zijn jullie contacten met de gemeente?

Dat gaat best goed. Onze klantmanager heeft een Marokkaanse achtergrond en kan dus wel een beetje Arabisch spreken, en dat helpt wel in de contacten. Maar eigenlijk dringt zij er steeds op aan dat we alleen Nederlands moeten spreken!

Hebben jullie contacten met andere Syriërs in Leiden?

Zeker, we zien de anderen best regelmatig. We gaan bij elkaar op bezoek. We drinken dan eerst koffie, dan gaan we eten en na de maaltijd drinken we thee. In die volgorde. En onvermijdelijk gaat het gesprek over de situatie in Syrië. Dat blijft ons bezig houden.

Uitgangscollectes Diaconie Ekklesia Leiden

Opbrengsten (incl. digitale giften)

24 en 25 december 2019 - Taalprogramma Ekklesia Leiden
én YapuKepa (Yayasan Putri Kerahiman) Papua Indonesië
ieder € 1443,45.

19 januari 2020 - Collateral Repair Project Jordanië

€ 688,00

2 februari 2020 – COC, Leger des Heils en HVO-Querido
(opbrengst nog niet bekend)

Collecterooster

8 maart 2020 Vivir Juntos – voor mensen met een
intellectuele beperking – Nicaragua

12 april 2020 (Pasen) Straatpastoraat – voor dak- en
thuisloze mensen – Leiden

31 mei 2020 (Pinksteren) – voor ouderen in een verpleeg-
en verzorgingshuis - Bolivia

bedankbrief

"Leidse Studenten Ekklesia als reddende engel"

Alle kinderen voor wie onze stichting **"Papua Dochter van Compassie"** zorg mag dragen, gaan naar school. Tegenwoordig bestaan de leermiddelen uit meer dan boeken en schriften, pennen en papier. Elektronica spelen nu een steeds grotere rol. Pas nog hoorde ik dat in Israël een armband is ontwikkeld, die het overbodig maakt om een mobieltje aan te schaffen. Internetten, SMS-jes en APP-jes ontvangen of sturen, al dan niet met afbeeldingen, fotograferen – al dan niet in de vorm van selfies- de armband kan het allemaal. Als je hem "aan" zet, projecteert hij de hele santenkraam op de huid van je pols, pal onder de armband.....

Maar die armband is nog niet in de handel. Op school heeft men hem dan ook nog niet nodig. De prachtige opbrengst van de uitgangscollecte van de Ekklesia in de kerstnacht en op kerstochtend, bestemd voor het werk van bovengenoemde stichting – maar liefst EURO 1443,45 – hebben we dan ook niet in de spaarpot gestopt om

daarmee te zijner tijd dergelijke armbanden aan te schaffen. Wat we er wel mee gedaan hebben, is: een aantal van onze kinderen behoeden voor een minderwaardigheidscomplex, omdat ze niet –zoals de meesten van hun medescholieren- het huiswerk konden maken op de door de school verlangde manier, te weten: elektronisch. De scholen zijn vaak al voorzien van een computer-lokaal, en heel wat leerlingen zijn in het bezit van een mobieltje, een tablet of een i-pad. De leerkracht speelt daar op in, en geeft opdrachten die alleen te vervullen zijn als je de gelukkige bezitter bent van de vereiste apparatuur. Niet al onze kinderen waren zo gelukkig. Toen kwam verleden jaar het bericht dat de LSE met Kerstmis zou collecteren voor wat wij hier YaPu-KePa noemen, afkorting van Yayasan Putri Kerahiman Papua, onze "Papua Dochter van Compassie Stichting". Daarom klopte veler hart vol verwachting. En nu deze collecte zo'n groot bedrag heeft opgebracht, kan dankzij de reddende

engel die LSE heet, ook de rest van onze kinderen met opgeheven hoofd fier naar school gaan: ook zij kunnen nu de eigentijdse leermiddelen in hun rugzak stoppen en meegaan in de vaart der volkeren, net zoals kameraadjes wier ouders er warmpjes in zitten.

In naam van de begunstigden dank ik vanuit het altijd groene en tropische Papoea de milde geefsters en gevers die in het meteorologisch kille Leiden hun warme hart hebben laten spreken en bij gelegenheid van de geboorteviering van het Kerstkind zo goed gedacht hebben aan andere kinderen, duizenden kilometers ver weg, omdat die hun kennelijk zeer na aan het hart liggen. Wederom óók namens die kinderen wens ik u Gods rijkste zegen.

Met franciscaanse groeten: VREDE
EN ALLE GOEDS.
Sentani-Jayapura, 15/01/2020
Nico Dister, OFM

'Wie de jeugd heeft.....'

Ontmoet de jeugd – jongerenparticipanten Ekklesia

Uitgenodigd worden voor een paasontbijt, voor het kerstdiner...de jongerenparticipantengroep van onze gemeenschap zoekt contact met.....u, met andere participantengroepen.

Deelnemers van de groep hebben op de kansel gestaan om ons uit te nodigen om aan te schuiven aan het kerstdiner op maandag 23 december j.l. En wij hebben met een aantal deelnemers smmmmakelijk gegeten en kennis gemaakt en verteld over onze

levens en activiteiten o.a. diaconie, over dialoogseminars van jonge Palestijnen en Joden georganiseerd door COME.

Christiane vroeg ons te vertellen wat kerst voor ons betekent: kerst gaat voor de meesten over oude familierituelen en over de geboorte van de hoop. Wij hebben ervaren hoe waardevol het is dat wij zo'n actieve jongerengroep hebben en heeft de jeugd niet de toekomst? Luisteren naar wat hen beweegt,

waar zij behoefte aan hebben, biedt onze gemeenschap handvatten en uitzichten voor toekomst van de Ekklesia. 'Om toekomst' in het jaar waarin wij vieren dat wij al 50 jaar een gemeenschap zijn van gelovigen op weg naar het nieuwe Jeruzalem. Laten we actiever contact zoeken met jongeren want wie de jeugd heeft toch de toekomst?

Annette van den Boom-Melman / Jan Halin

Aswoensdagviering met voorafgaand een maaltijd

Op **26 februari** zal er om **19.30 uur** een **Vesperdienst** zijn in de **Hooglandse kerk**, waarin Ton Jacobs (Marekerk) en Margreet Klokke (Leidse Binnenstadsgemeente) voorgaan.

Voorafgaand aan de Vesperdienst is er in de **Tuinzaal** van het Hooglandse Huys een **sobere maaltijd**, die begint om **18.00 uur**. Entree via de achteringang. Er wordt gezorgd voor

soep met brood. Graag zelf een soepkom en lepel meenemen. Tijdens de maaltijd wordt gevraagd om een bijdrage voor de kosten. Na aftrek van de kosten gaat het bedrag naar een project van de Bakkerij, Stichting GILL (Gezondheidszorg Illegalen Leiden).

Opgeven voor de maaltijd kan tot uiterlijk zondag 23 februari per mail: vieringen@ekkesialeiden.nl.

Geen zee te hoog een vertelvoorstelling van Desirée van Keulen

In 1912 reist mijn grootvader af naar Nederlands-Indië om daar voor vijf jaar in de tabak te werken. Het meisje van zijn dromen laat hij zolang achter. Zij lijkt het te begrijpen: met Gods zegen zal hij gezond terugkeren en... met voldoende geld voor een huwelijk. Over vijf jaar zijn zij trouwens beiden oud genoeg om zonder toestemming

van haar niet zo makkelijke moeder te huwen. Maar na acht jaar is hij nog altijd niet terug...

Desirée van Keulen vertelt sinds jaar en dag, kort en lang, aan jong en oud, ziek en gezond. Verhalen die soms waar zijn, soms bijna waar en soms helemaal niet waar. Maar de verhalen komen altijd vanuit haar hart.

De voorstelling '**Geen zee te hoog**' maakte zij op basis van geruchten uit de familie, vergeelde foto's, archiefonderzoek in Vlaardingen en het Maritiem Museum Rotterdam. Dit verhaal is dus bijna waar...

zondag 1 maart 2020, 15.00-16.45 uur. Welkom vanaf 14.30 uur **Rapenburg 100**, Leiden

€ 10,00 incl. pauzeconsumptie. Reserveren per mail bij: hetverhalenrijk@gmail.com
Desirée van Keulen,
telefoon 071-5720271

Desirée geeft op zaterdag **4 april** van 10-17 uur een workshop 'Groene verhalen halen'. Nadere informatie in de flyer op de informatietafel.

Zing ik steeds op andere wijze....

Waarom zingen we eigenlijk samen? Welk lied raakt je persoonlijk? Heb je een lijflied? Hoe belangrijk is de melodie voor jou? En de woorden?

Graag nodigen wij u allen uit voor een **samenzijn over ZINGEN** tijdens de zondagse vieringen van de Ekklesia Leiden. Op **22 maart na de viering** in de **Hooglandse Kerk**, gaan we rondom de vleugel in het bijzijn van Wim de Ru praten en zingen. Doet u mee?

Neem naast uw eigen lunch, op papier een lied mee, dat u raakt. We eten en drinken eerst in de Tuinzaal en gaan dan terug de kerk in om de vleugel

staan/zitten. We zullen discussiëren over elkaars favoriete lied en luisteren naar het eigen verhaal van Wim de Ru, die ook in zal gaan op de zeggingskracht van melodie. Natuurlijk gaan we ook zingen!

Het is de bedoeling vooral uit te wisselen wat we beleven aan samen zingen en dus niet discussiëren over elkaars favorieten. Het gaat dus meer over zoeken naar gezamenlijke betekenis, dan naar vinden van de Gouden Graal. Het samenzijn zal rond 15.30 afgelopen zijn. In vervolg hierop organiseren we in het jubeljaar van de Ekklesia een aantal avonden op RAP 100 om met elkaar te luisteren naar muziek. U

hoort daar later meer over. Als u mee wilt organiseren, laat het dan weten. Mochten er vragen zijn, kunt u ons altijd aanschieten.

Tot 22 maart
Hesselien Bulens, Maria Draaijers,
Charlotte Moor, Wilmienke
Sleuwenhoek, Irene Slootweg en
Monique Verbout

Feddema actueel

Mysterie en de moderne mens

Hans Feddema

Elke cultuur heeft een 'verhaal' of een soort mythe, beter gezegd een Mysterie om er het stukje wereld waarin wordt geleefd mee uit te drukken. Dat Mysterie of die diepere werkelijkheid kan men niet straffeloos wegduwen. Toch lijkt de moderne seculiere mens van vandaag dat te doen. Het is niet alleen materie en nog eens materie maar vooral ook de rede die domineert. Dit niet alleen in het onderlinge contact – we zijn sterk in het gelijkhebbend redeneren – maar ook in het oplossen van problemen. Armoede troef? Er zijn mensen die zich dat realiseren en zeggen het Mysterie als het ware beginnen te missen. Anderzijds zien we ook vervreemding – ja dat lijkt een kernbegrip – en een hoog zelfdodingscijfer. Het is 1800 per jaar, terwijl Stichting Zelfdodingspreventie recent laat weten, dat het aantal mensen dat hen via 113 belt, sterk toeneemt. Dat het Mysterie weg lijkt te zijn uit de samenleving is hoe ook geen 'peanuts'. Verlies van vermogen tot verbinding met zichzelf, met de natuur, met het Universum en met de ander zijn onder meer de gevolgen. Niet deel zijn van een groter geheel, zou je ook kunnen zeggen, waarbij we elkaar, dus ook ons medeschepsel het dier, en niet te vergeten de natuur niet zien als zuster of broer. Wat de gevolgen zijn van het denken 'niet deel te zijn van de natuur', maar die te moeten beheren of beheersen, maakt de actualiteit van vandaag rondom het klimaat alleszins duidelijk.

Maar hoe het mysterie dan weer terug te krijgen? Door te rade te gaan bij de christelijke mystiek en bij de Aziatische spiritualiteit, waarin minder het accent ligt op de buitenwereld en meer op onze binnenwereld, dus op onze ziel of ons 'hogere zelf', zoals Carl G. Jung het uitdrukt. Door in plaats van aan ons ego aan onze innerlijke reis, dus de reis van de ziel weer alle aandacht geven. Op de vraag waarom we hier zijn, ja waartoe we kozen voor dit leven bij de incarnatie, kunnen we gaan inzien dat het leven voor ons een soort leerschool is, dat we onderweg zijn of zoals zowel Jezus als Boeddha zeiden: 'mensen van de weg'. Zelfkennis en andere innerlijke zintuigen als zelfbewustzijn, intuïtie, gevoel en empathie kunnen we gebruiken voor het inzicht om zo het mysterie in onszelf op het spoor te komen. Spirituele technieken zoals stilte, meditatie en mindfulness kunnen daarbij ook functioneel zijn. Wie weet kan de moderne mens er zo en ook anderszins subtiel toe gebracht worden het Mysterie weer wat terug te halen in de samenleving. Er zijn symptomen dat de mens er weer open voor staat. Het eenzijdige rationalisme wordt nogal eens als drukkend ervaren.

De volgende

Hooglandse Nieuwe

zal verschijnen op

zondag 5 april 2020

Het thema van dat nummer zal zijn

gedenken

U wordt uitgenodigd om een bijdrage in te sturen, een stuk van maximaal 600 woorden. De kopijdatum voor het novemnummer zal zijn

zondag 22 maart 2020

Oproep

De redactie van de Hooglandse Nieuwe zou het leuk vinden als er wat meer 'onbekende' Ekklesia-gangers c.q. HN-lezers iets zouden willen bijdragen. Onbekend betekent hier niet dat u echt niet bekend bent, maar meer dat de lezers van de HN nog nooit een stuk van uw hand hebben gelezen. Dus mocht een thema u aanspreken, dan zouden wij graag een geschreven bijdrage ontvangen. Mocht u het idee hebben 'dat kan ik niet', dan kunt u toch altijd een stuk insturen en de redactie ernaar laten kijken. U kunt dan eventueel tips krijgen of u blijkt toch een natuurtalent te zijn. Het is de taak van de redactie om eventuele taalfouten eruit te halen, dus dat hoeft ook geen probleem te zijn. Het stuk hoeft niet per sé 600 woorden te zijn, veel minder mag ook. Je kunt ook in bijvoorbeeld 300 woorden iets zinnigs opschrijven.

samen met elkaar (Rinny Kooi)

Welke Ekklesiast wordt in 2020 vijftig jaar?

De Ekklesia bestaat in dit jaar vijftig jaar. Ter gelegenheid daarvan wil de redactie graag een aantal vragen voorleggen aan Ekklesiasten die in 2020 eveneens de vijftigjarige leeftijd zullen bereiken, dus in 1970 geboren zijn. Wie meldt zich aan? hn@ekkesialeiden.nl

(meezing-)concert

Op zondagmiddag 2 februari
bracht het Koor voor nieuwe Nederlandse muziek
o.l.v. Antoine Oomen
14 psalmen en 6 liederen ten gehore.
Teksten Huub Oosterhuis,
muziek Antoine Oomen,
pianist Roland Aalbers.